

skal jeg ikke indvende noget derimod. Man kan selvfølgelig ogsaa gennem en Lov regulere det paagældende Forhold.

Jeg indrømmer villigt, at naar man sammenligner Regeringens Forslag med det af den nedsatte Kommission udarbejdede Lovudkast, er Regeringens Forslag paa flere Punkter ikke lidt bedre end Kommissionens. Men der er dog et enkelt og ikke uvigtigt Punkt, hvor det forekommer mig, at Regeringens Forslag kunde ønskes noget anderledes. Det bestemmes under Litra b. i § 2, som omhandler Betingelserne for at faa Statstilskud, at kun de Realskoler ere værdige til at faa Statsunderstøttelse, hvis Elevantal i de sidste 2 Aar i Gennemsnit har været mindst 60. Ærede Herrer, der ere kendte med Realskolelivet her i Landet, ville vide, at denne Bestemmelse i særlig Grad vil gaa ud over Realskolerne paa Landet. Den vil neppe i noget væsentlig Omfang kunne genere Realskolerne i Købstæderne, men flere Realskoler paa Landet ville, hvis denne Bestemmelse uforandret gennemføres, miste deres Tilskud; det vil atter medføre, at maaske de fleste af dem maa ophøre at eksistere, og det er Skoler, som Befolkningen i de paagældende Egne har bragt ikke faa Ofre for at faa i Gang, og som i øvrigt opfylder alle de Betingelser, Loven bestemmer med Hensyn til Lærerkrafter, Undervisningsmateriel osv. — kort sagt Skoler, som under de hidtil hafte Vilkaar have gode Betingelser for stadig at kunne arbejde sig frem. Saadanne Skoler ville, naar den omhandlede Bestemmelse i Forslaget gøres til Lov, kunne bringes til at forsvinde. Man vil maaske hertil sige, at slike Skoler ikke have tilstrækkelig Eksistensberettigelse; men jeg tror, at denne Indvending i de fleste Tilfælde ikke er holdbar. De Skoler, som trænge mindst til Støtte, ere jo i Reglen de større Skoler. Tilværelsen af Realskoler paa Landet, som ere tilvejebragte under Ofre fra Befolkningens Side, og som stadig gaa frem, godtgør, at der er en ikke ringe Interesse for Sagen paa vedkommende Egn, men disse Skoler arbejde ofte under vanskelige Forhold. Det er jo i Reglen paa Landet vanskeligere for en Realskole at eksistere end i en Købstad. Saadanne mindre Skoler skulle ofte have samme Lærerkrafter, samme Materiel og samme Lokaler som de større Skoler, og der er samtidigt en langt vanskeligere Adgang for dem til Lærerkrafter end i Købstæderne. Deres Lærerpersonele maa i Reglen være fast Personale, medens man i Købstæderne i

alt Fald til en vis Grad kan hjælpe sig med Timelærere. Jeg vil derfor tillade mig at henstille til det kommende Udvalg at tage under nøje Overvejelse, om det ikke vilde være rigtigt at ændre den af mig her fremhævede Bestemmelse, enten saaledes, at man indfører noget forskellige Regler for Købstadrealskoler og for Landrealskoler, eller saaledes, at man, som det er nævnt for mig af en praktisk Realskolemand, indfører et nyt Fordelingsprincip, gaaende ud paa, at Statstilskuddet fordeles efter en Skala, der er stigende i Forhold til Elevantallets Størrelse, indtil en vis Højde er naaet. Herpaa skal jeg dog ikke her komme nærmere ind, men, som sagt, blot henstille til det kommende Udvalg nærmere at overveje dette Spørgsmaal. Jeg har ikke overset, at den højtærede Minister i Lovforslaget har haft Øje for den af mig berørte uheldige Følge af Lovforslaget, idet der i § 5 er foreslaaet at give Administrationen Myndighed til at anvende $\frac{1}{6}$ af Statstilskuddet bl. a. til Skoler, der ikke opfyldte alle Betingelserne efter de foregaaende Paragrafer. Men det fremgaar af Bemærkningerne til Lovforslaget, at denne Adgang for Ministeren kun er tænkt at skulle bruges ganske undtagelsesvis, og desuden vil det jo — det følger af sig selv — kun blive en Udsigt for de paagældende Skoler, men de faa ingen Ret, saa at de ikke med Tryghed kunne bygge derpaa. Det bemærkes i Motiverne til Regeringsforslaget, at „de ny Regler bør gennemføres med billig Hensyntagen til de hidtil understøttede Skoler“. Det forekommer mig imidlertid ikke, at der virkelig er taget saa stærkt Hensyn til disse Skoler, som ønskeligt kunde være, og jeg vilde have foretrukket, om Ministeriet havde gjort Kommissionens Standpunkt til sit i denne Henseende. Det hedder i Bemærkningerne til Kommissionsforslaget, at „Kommissionen er gaaet ud fra, at alle eller dog saa godt som alle de bestaaende anerkendte private Realskoler — for Tiden 94 — bør kunne komme ind under Fordelingen, selv om nogle af dem først efterhaanden ville naa frem til at opfylde alle de for Opnaelse af Statstilskud opstillede Betingelser“. Jeg kan ikke se rettere, end at dette Standpunkt, som Kommissionen har gjort sig til Talsmand for, viser den rette Hensyntagen til den bestaaende Tilstand. Man kan, som Kommissionen ogsaa bemærker, stille saa strenge Fordringer, man finder rigtigt, over for ny Skoler; men over for de bestaaende Skoler, som nu i lang Tid have faaet fast Statsunderstøttelse, som have indrettet sig derpaa, som